

Wch 20.06.23

M. Podhorska-Okolow
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE
Zasęga przewodnicząca

prof. dr hab. Marzenna Podhorska-Okolow

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

RPW/10077/2023 P
Data:2023-06-19

Warszawa, 12.06.2023

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DYSCYPLINY NAUKI MEDYCZNE	
wpl. dnia	20-06-2023
L. dz. RN-BM/	1016

Prof. dr hab. Agata Szulc

Klinika Psychiatryczna Wydział Nauki o Zdrowiu

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. Marcina Pawłowskiego pt. **„Zdrowie psychiczne i strategię radzenia sobie pacjentów chorujących przewlekle podczas pandemii COVID-19 w Polsce.”**

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 spowodowała wiele zmian na świecie i zaburzyła codzienne funkcjonowanie całych społeczeństw. Pandemia wpłynęła na wiele aspektów naszego życia, jednak istnieją grupy osób, które były narażone na większe obciążenie. Wśród tych grup należy zwrócić uwagę na pacjentów z chorobami przewlekłymi, u których dostęp do leczenia uległ znacznemu utrudnieniu. Dodatkowo, ta grupa pacjentów, w przypadku zakażenia, narażona była na większe ryzyko powikłań i śmierci z powodu osłabionego układu odpornościowego i częstych chorób współistniejących, w tym cukrzycy, otyłości i nadciśnienia, nowotworów. Ponadto liczba pacjentów chorujących przewlekle nie zmalała, pomimo że cała uwaga systemu ochrony zdrowia skupiona została na leczeniu pacjentów z infekcją COVID-19. W związku z tym temat pracy doktorskiej jest bardzo aktualny i ciekawy, a wyniki mogą mieć znaczenie dla ewentualnej przyszłej reakcji na kolejną pandemię.

Wyniki swojej pracy Doktorant przedstawił w cyklu trzech publikacji, z których jedna jest pracą przeglądową, a dwie to prace badawcze:

1. Pawłowski M, Fila-Witecka K, Rymaszewska JE, Łuc M, Kamińska D, Rymaszewska J. Quality of life, depression and anxiety in living donor kidney transplantation. Transplantation Reviews. Volume 34, Issue 4. 2020. 100572. ISSN 0955-470X

IF = 3,066; Pkt. MEiN: 70,00

2. Pawłowski M, Fila-Witecka K, Rymaszewska JE, Kamińska D, Poznański P, Augustyniak-Bartosik H, Zielińska D, Krajewska M, Krajewski PK, Stefaniak A, Szepietowski JC, Pokryszko-Dragan A, Chojdał-Lukasiewicz J, Budrewicz S, Pawłowski T, Szcześniak D, Rymaszewska J. Psychopathological Symptoms Among Chronically Ill Patients During SARS-CoV-2 Pandemic in Poland. *Psychol Res Behav Manag.* 2022;15:2659-2669

IF = 3.974; Pkt. MEiN: 100,00

3. Pawłowski M, Fila-Witecka K, Rymaszewska M, Zielińska D, Kłak R, Krajewska M, Rymaszewska J. Obciążenie psychiczne a jakość życia związana z chorobą u pacjentów dializowanych podczas pierwszej fali pandemii COVID-19 - przekrojowe badanie obserwacyjne. *Psychiatr Pol* 2023;57(2)

IF = 1,590; Pkt. MEiN: 100,00

Cele pracy doktorskiej były następujące:

1. Podsumowanie dostępnej wiedzy na temat zdrowia psychicznego pacjentów chorujących przewlekłe podczas pandemii COVID-19.
2. Ocena występowania objawów psychopatologicznych pacjentów chorujących przewlekłe podczas pandemii COVID-19 w Polsce.
3. Analiza determinant socjodemograficznych oraz psychologicznych w kontekście zdrowia psychicznego badanych pacjentów chorujących przewlekłe podczas pandemii COVID-19 w Polsce.

Zastosowane metody były adekwatne i dały podstawę do opublikowania wyników w indeksowanych czasopismach.

Grupę badaną we wszystkich analizach stanowiły osoby pełnoletnie z rozpoznaną chorobą przewlekłą, które po zapoznaniu się z informacją o badaniu wyraziły zgodę na udział w nim oraz przesłały wypełnione kwestionariusze za pomocą formularzy internetowych (technika wspomaganego komputerowo wywiadu z użyciem formularzy internetowych CAWI) lub w

postaci ankiet papierowych zebranych pośród pacjentów Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Pierwszy cel badania dotyczył podsumowania dotychczasowej wiedzy na temat zdrowia psychicznego pacjentów chorujących przewlekłe podczas pandemii COVID-19, co wiązało się z przeanalizowaniem dostępnych w bazach danych artykułów na ten temat. Cel drugi i trzeci zostały zrealizowane z udziałem danych pochodzących od 398 respondentów, którzy wypełnili Kwestionariusz Ogólnego Stanu Zdrowia (GHQ-28) Goldberga, Skalę Postrzeganego Stresu (PSS-10) oraz ankietę socjodemograficzną. W celu pogłębienia badania pacjenci dializowani wypełnili dodatkowo Zrewidowaną Skalę Wpływu Zdarzeń (The Impact of Events Scale Revised-IES-R) oraz The Kidney Disease and Quality of Life (KDQOL-SF™).

Autor przedstawił wyniki swoich prac w opisywanych publikacjach.

Analiza danych pozwoliła na podział pacjentów na cztery grupy: (1) pacjenci z łuszczycą (P-psoriasis) n = 95, (2) osoby ze stwierdzonym stwardnieniem rozsianym (MS- multiple sclerosis) n = 128, (3) pacjenci po przeszczepie nerki (KT- kidney transplantation) n = 102 oraz (4) osoby dializowane (D-dialysis) n=73.

Najwyższe wyniki nasilenia objawów psychopatologicznych (GHQ-28) prezentowali pacjenci chorujący na stwardnienie rozsiane, a najniższe - pacjenci po przeszczepie nerki.

W przypadku pacjentów dializowanych połowa grupy badanej deklarowała występowanie objawów stresu pourazowego (IES-R). Obserwowano wysoki wynik subiektywnie postrzeganego stresu związanego z pandemią (PSS-10) zarówno u pacjentów hemodializowanych jak i tych poddających się dializie otrzewnowej. Stwierdzono liczne istotne ujemne korelacje pomiędzy wynikami podskal KDQoL, a objawami psychopatologicznymi i PTSD (IES-R i GHQ). Niemal wszystkie podskale u pacjentów dializowanych były istotnie umiarkowanie lub silnie skorelowane z poziomem odczuwanego stresu związanego z pandemią.

Na podstawie wyników Doktorant przedstawił następujące wnioski.

Respondenci manifestowali obecność objawów psychopatologicznych i dystresu psychologicznego we wszystkich grupach. Czynniki socjodemograficzne takie jak płeć, stan cywilny czy liczba posiadanego potomstwa miały związek z nasileniem objawów psychopatologicznych. Otrzymane wyniki te podkreślają potrzebę dodatkowego wsparcia oraz opracowania programów prewencyjnych w zakresie zdrowia psychicznego u osób

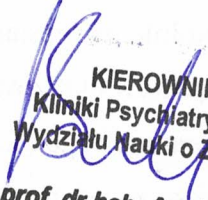
cierpiących na choroby przewlekłe szczególnie w czasach, kiedy wszystkie oczy zwrócone są na pandemię SARS-CoV 2 i jej konsekwencje oraz wyzwania, które mogą przynieść kolejne. Należy zauważyć, że wnioski warto byłoby umieścić w punktach, ułatwia to czytelnikowi zapoznanie się z najważniejszymi тезami.

Podsumowując, praca jest bardzo ciekawa, wskazuje na dobry warsztat naukowy Autora, a wykonanie części badawczej wymagało niewątpliwie dużej pracowitości i determinacji, szczególnie w czasie pandemii. Artykuły składające się na rozprawę doktorską zostały opublikowane w wysoko punktowanych czasopismach naukowych, w związku z tym były recenzowane i zaakceptowane do publikacji. Potwierdza to wartość pracy.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. 2018 poz. 1668).

Składam również wniosek o wyróżnienie pracy.

Mam zaszczyt przedstawić Radzie Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie lek. Marcina Pawłowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Kliniki Psychiatrycznej
Wydziału Nauki o Zdrowiu
prof. dr hab. Agata Szulc